

ZPRÁVA O ČINNOSTI MATICE MORAVSKÉ ZA ROK 2013

Výbor společnosti zvolený na valné hromadě konané dne 23. května 2012 pracoval ve složení: předseda Jiří Malíř, místopředseda Bohumír Smutný, jednatel Bronislav Chocholáč a hospodářka Jiřina Štouračová. Dalšími členy výboru byli: Blažena Gracová, Slavomír Brodesser, Martin Čapský, Ladislav Hladký, Libor Jan, Karel Mlateček, Pavel Pumpr, Václav Štěpánek, Miloš Trapl a David Valůšek. Revizní komise pracovala pod vedením své předsedkyně Hany Jordánkové, členy komise byli Tomáš Knoz a Jiří Vaněk. V průběhu roku nedošlo ve složení výboru a revizní komise k žádným změnám. Výbor i revizní komise se sešly v tomto roce třikrát.

V uplynulém roce byla členská základna společnosti stabilizovaná. K 1. lednu 2014 měla Matice moravská 266 členů. Bohužel se nám stále nedaří získat mezi členy společnosti větší počet studentů historie nebo příbuzných oborů, a tím výrazněji navýšit členskou základnu společnosti. Větší pozornost bude nutné věnovat webovým stránkám společnosti (<http://www.malice-moravska.cz>), aby byli členové Matice moravské lépe informováni o její činnosti (zejména publikační). Jednou ze základních povinností členů společnosti je placení členských příspěvků. V tomto ohledu je možné konstatovat, že většina členů tuto povinnost plní, v ojedinělých případech je však nutná urgence jejího plnění. V oblasti organizační věnoval výbor také velkou pozornost úpravám stanov společnosti, které pak byly jednohlasně schváleny valnou hromadou MM. Následně byly tyto změny zaregistrovány na Ministerstvu vnitra ČR (11. července 2013).

Propagace činnosti (zejména publikační) byla prováděna především na přednáškách a konferencích (spolu)pořádaných společností. Distribuci matičních publikací nadále provozujeme prostřednictvím společnosti KOSMAS. V loňském roce pokračovala spolupráce s dalšími maticemi, zejména se jednalo o prohloubení kontaktů s Maticí srbskou v Novém Sadě. Na valné hromadě společnosti byl schválen text smlouvy o spolupráci mezi Maticí moravskou a Maticí srbskou (smlouva byla slavnostně podepsána 21. března 2014).

Publikační činnost

Kontinuálně pokračovalo vydávání Časopisu Matice moravské, které je nadále hlavním publikačním úkolem společnosti. V roce 2013 byla vydána dvě čísla již 132. ročníku periodika v celkovém rozsahu přesahujícím šest set tiskových stran (609 s.). V témže roce byla ve spolupráci s Česko-lichtenštejnskou komisí historiků publikována další dvě supplemeta. V pořadí čtvrté Supplementum ČMM neslo název *Lichtenštejnové. Kontinuity – diskontinuity*, které k vydání připravili Tomáš Knoz a Peter Geiger. Tatáž editorská dvojice je podepsána i pod pátým supplementem –

Lichtenštejnové a umění. Další podrobnosti k vydání časopisu a obou supplement obsahuje zpráva výkonného redaktora Pavla Pumpra.

Mimo časopis se rozvíjela publikační činnost společnosti vydáváním dalších svazků existujících edičních řad *Prameny dějin moravských* a *Knihnice Matice moravské*. V rámci prvně uvedené ediční řady byl vydán již 23. svazek, který edičně připravil Zdeněk Fišer a nese název *Daniel Sloboda. Dokumenty VIII. Varia*. Svazek, jehož vydavatelem vedle Matice moravské bylo i Moravské zemské muzeum v Brně, obsahuje deníky přijaté a odeslané korespondence, Slobodovo básnické dílo, jeho záznamy slovenských a moravských písní, vybrané části Slobodovy úřední korespondence a soubor jeho kázání. Kniha završuje nejobsáhlejší soubor materiálů věnovaných jedné osobnosti, a to ať v České nebo Slovenské republice (edice *Daniel Sloboda. Dokumenty*, 8 sv., rozsah téměř 3 800 tiskových stran).

Naše nejfrekventovanější ediční řada – *Knihnice Matice moravské* – byla obohacena o další dvě monografie. Jako 39. svazek knihnice byla publikována práce Dalibora Janiše s názvem *Zemské soudnictví na Moravě vrcholného středověku*. Čtvrtou desítku prací této ediční řady završuje monografie badatelské dvojice Tomáš Malý – Pavel Suchánek *Obrazy očiště s podtitulem Studie o barokní imaginaci*. Kniha nabízí zamyšlení nad barokním uměním, které se tematicky váže k otázce očiště. Text je založen na analýze zhruba 70 objektů (oltářních i samostatných obrazů, soch a kaplí) pocházejících z Čech, Moravy a Slezska mezi léty 1640 až 1800.

Mimo ediční řady byla v loňském roce publikována práce *Promýšlet Evropu dvacátého století. Evropa sjednocená – rozdělená*, která vzešla z úsilí domácích a několika zahraničních výzkumníků nejmladší badatelské generace. Redakčně ji připravil početný kolektiv pracovníků v čele s Lenkou Pokornou-Korytarovou. V závěru roku probíhaly intenzivní redakční práce na dalším sborníku z mezinárodní konference s názvem *Promýšlet Evropu dvacátého století: Proměna hranic*.

Přednášková činnost

Ve spolupráci s Historickým ústavem FF MU, brněnskou pobočkou HÚ AV ČR a dalšími institucemi se společnost podílela na přípravě mezinárodní doktorandské konference *Promýšlet Evropu dvacátého století: Proměna hranic*, která se konala v Brně ve dnech 10. a 11. dubna 2013. Bylo na ní prezentováno 26 příspěvků, z nichž jedenáct přednesli badatelé ze zahraničí.

Dále jsme se podíleli na pořádání konference Muzejní a vlastivědné společnosti v Brně (a dalších spolupřadatelů) s názvem *Paměť míst*, která se konala ve dnech 27. a 28. září 2013 v Brně a Žarošicích. Na konferenci bylo předneseno 18 příspěvků a zúčastnilo se jí více než šest desítek osob.

Taktéž jsme byli spolupřadatelé mezinárodního workshopu pořádaného Česko-lichtenštejnskou komisí historiků s názvem *Knížecí dům, stát Lichtenštejnsko a Československo ve 20. století*, který se

konal v Praze 23. až 24. dubna 2013. Bylo na něm předneseno celkem 16 příspěvků (11 badateli ze zahraničí, pět domácími odborníky).

Matice moravská dále připravila ve spolupráci s Historickým ústavem FF MU dvě samostatné přednášky předních zahraničních odborníků. Své výzkumy zde prezentovali:

Sylvain Gouguenheim (Lyon): *Role Byzance v kulturním vývoji Evropy 9.–12. století*

Wolfram Ziegler (Vídeň): *Král Konrád III. Biografická skica a hranice historické biografistiky.*

Kromě samostatných přednášek proběhla 22. března 2013 prezentace knihy *Místa lichtenštejnské paměti*, jejímiž editory byli Tomáš Knoz a Peter Geiger. Přibližně o dva měsíce později (27. května) byl realizován soubor přednášek na téma *Politické struktury v české a moravské společnosti 19. a počátku 20. století*, na kterém s příspěvky vystoupili Pavel Cibulka, Pavel Marek a Aleš Zářický.

Výše uvedených přednášek a prezentací se účastnily v průměru čtyři desítky osob především z řad pedagogů a studentů Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, ale i z dalších brněnských pracovišť (Historického ústavu AV ČR, Moravského zemského archivu, Archivu města Brna, Moravského zemského muzea aj.).

Získávání finančních prostředků

Další oblastí činnosti výboru bylo získávání finančních prostředků pro naši práci. Výše uvedené rozsáhlé aktivity společnosti totiž není možné financovat pouze z členských příspěvků a prodeje publikací. Trvajícím hospodářská krize a rostoucí byrokratické požadavky ze strany vyhledávatelů grantů a dotačních programů a projektů však tuto činnost velmi komplikují a znesnadňují. Byly podávány projekty s žádostí o finanční příspěvek na Ministerstvo kultury ČR, Jihomoravský kraj, Statutární město Brno, na Radu vědeckých společností při AV ČR a na Nadaci Českého literárního fondu. Celkově bylo získáno 220 000 Kč. Další podrobnosti o finančním hospodaření společnosti obsahuje zpráva Jiřiny Štouračové.

Celkově bylo vydáno v roce 2013 buď samostatně, nebo ve spolupráci s dalšími institucemi šest knih a dvě čísla ČMM, což lze považovat za velmi dobrý výsledek. Stabilní rozsah a vysokou úroveň si uchovala přednášková činnost. Bohužel dlouhodobě se nedaří zapojit do činnosti společnosti ve větším měřítku studenty historie bakalářského a magisterského stupně.

* * *

Úkoly na následující období (rok 2014):

1. V oblasti publikační zajistit vydání dvou čísel 133. ročníku ČMM, jednoho Supplementa a jednoho svazku ediční řady *Disputationes Moraviae*.

2. V oblasti přednáškové připravit šest samostatných vystoupení domácích a zahraničních odborníků. Podílet se na přípravě a realizaci další mezinárodní konference doktorandů.

3. V oblasti organizační a zajišťování finančních prostředků již byly podány v požadovaných termínech (od října 2013 do února 2014) granty a žádosti o finanční podporu některých z výše uvedených publikací. Jmenovitě se jednalo o Ministerstvo kultury ČR, Radu vědeckých společností při Akademii věd ČR, Olomoucký kraj, Statutární město Brno a Nadaci Českého literárního fondu. K naplnění výše uvedených úkolů bude nutné získat nejméně 450 000 Kč.

Závěrem mi dovoluji, abych jménem výboru MM Vám všem, kteří jste se aktivně podíleli na činnosti společnosti, upřímně poděkoval.

Bronislav Chocholáč